

Mul on idee!

lapse osalus
Soome alushariduses

LTO, KT Piia Roos

www.piiaroos.fi





Mõnikord on vaja käia kaugel, et näha lähedale...



”Pedagoogika sünnib ja areneb laiemas kultuurilises ja
ühiskondlikus kontekstis.”

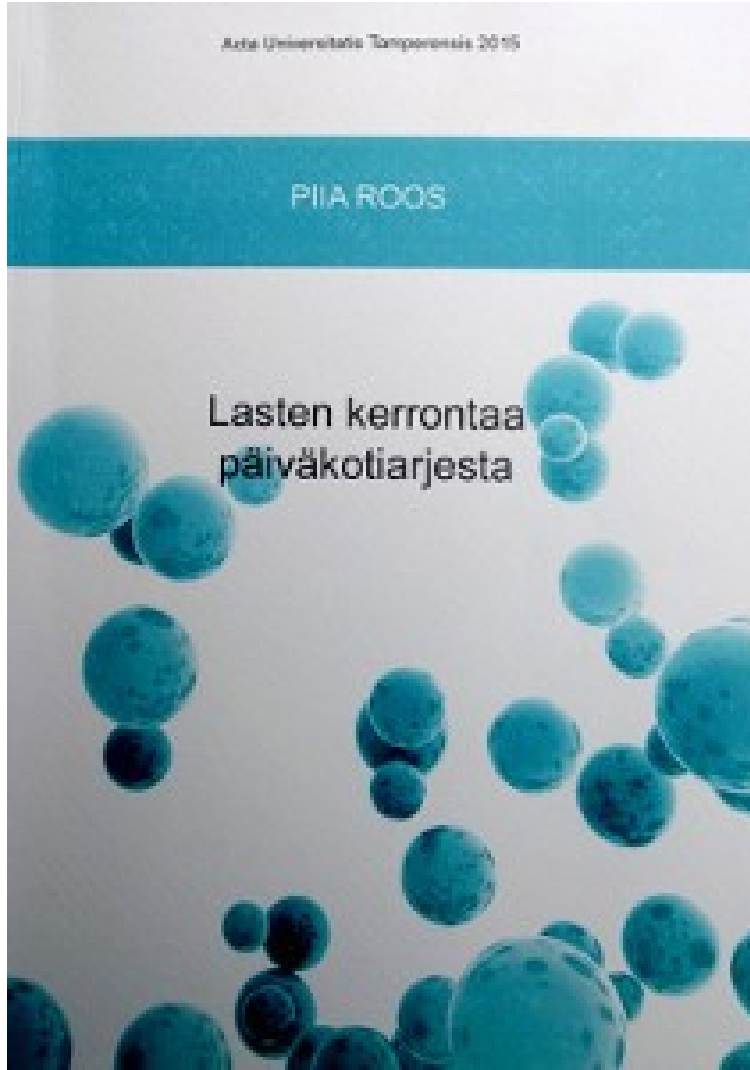
Kasvatuse eesmärk?



Suukottamisen uskottiin johtavan heikkoon luonteeseen 1920-luvulla. Copyright: Colourbox.com. Kuva: Colourbox.com.



Kuva: Kristiina Louhi



Roos, P. 2015. Lasten kerrontaa päiväkotiarjesta

Miten lapset kertovat ja millaisena päiväkotiarkea jäsentyy lasten kerronnassa?

Piirroksia ($n=34$) ja haastattelut ($n=37$)
6 päiväkotia, 5-7 lasta/pk, 4-6 -v

AIKUISTEN MÄÄRITTÄMÄ TOIMINTA/TAPAHTUMAT

järjestetty
toiminta

hoivaaminen

järjestyksen
ylläpito

muut
työtehtävät

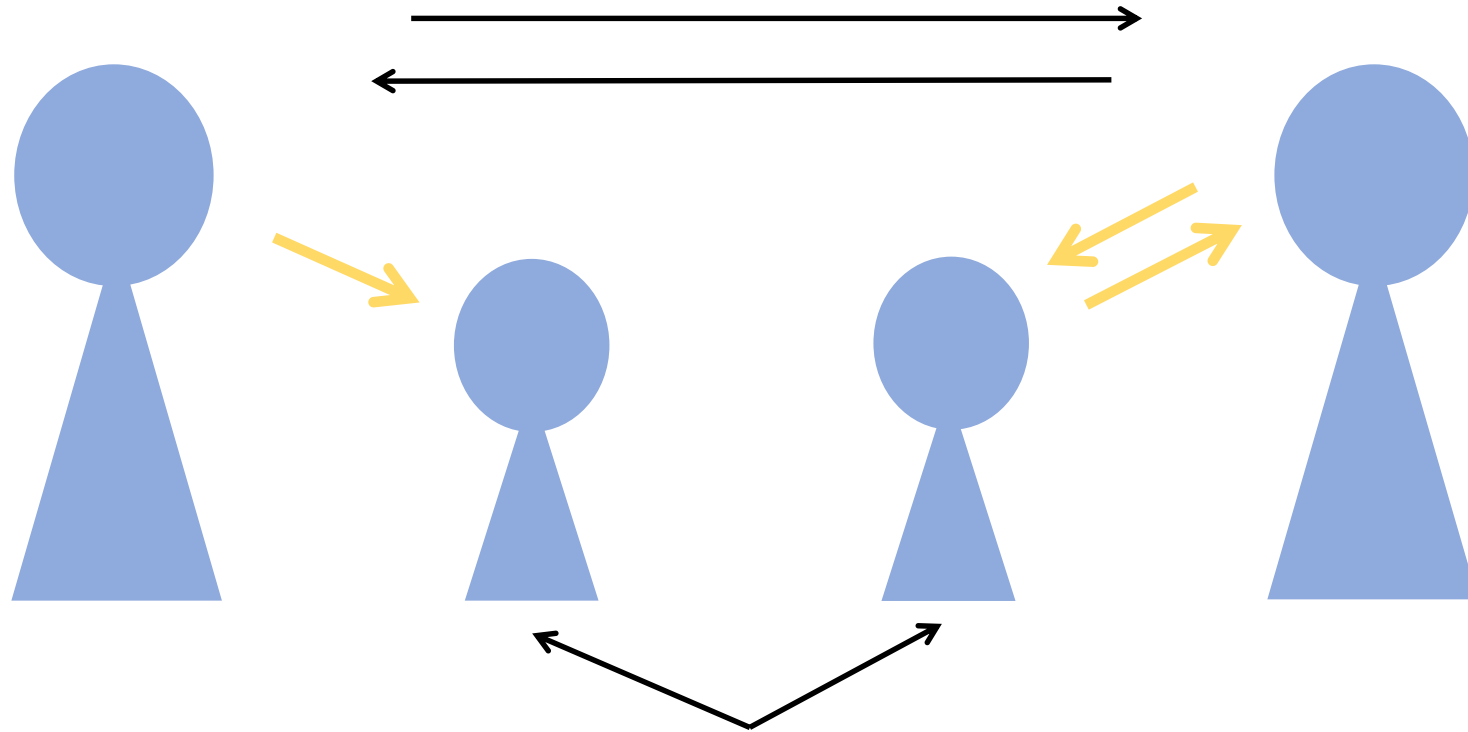
ristiriidat

kiusaaminen

leikki

LASTEN KESKINÄINEN TOIMINTA/TAPAHTUMAT

Vastastikuse mõju olulisus! (Roos & Vlasov 2013)



Millise õpetajana lapsed sind mäletavad?

Outi, sun kerhossa on ollut tosi kivaa, mutta mulla on yksi kysymys: miksi viime viikon torstaina ei ollu sun kerhoa.

Emmi, sää oot tosi hauska ja tosi kiva. Olisi kiva pelata sun kanssa joskus.

Heidi, oli tosi kivaa pelata sitä aakkospeliä sun kanssa ja niitten toisien kavereiden kanssa myös. Olisi kiva mennä sun kanssa saliin.

Mari, oli tosi hauskaa kun sää näytit eskarin tietokoneelta sen ukkosvideon. Olisi kiva päästä auttamaan sua töissä.

Pedagogisen osaamisen vahvistaminen

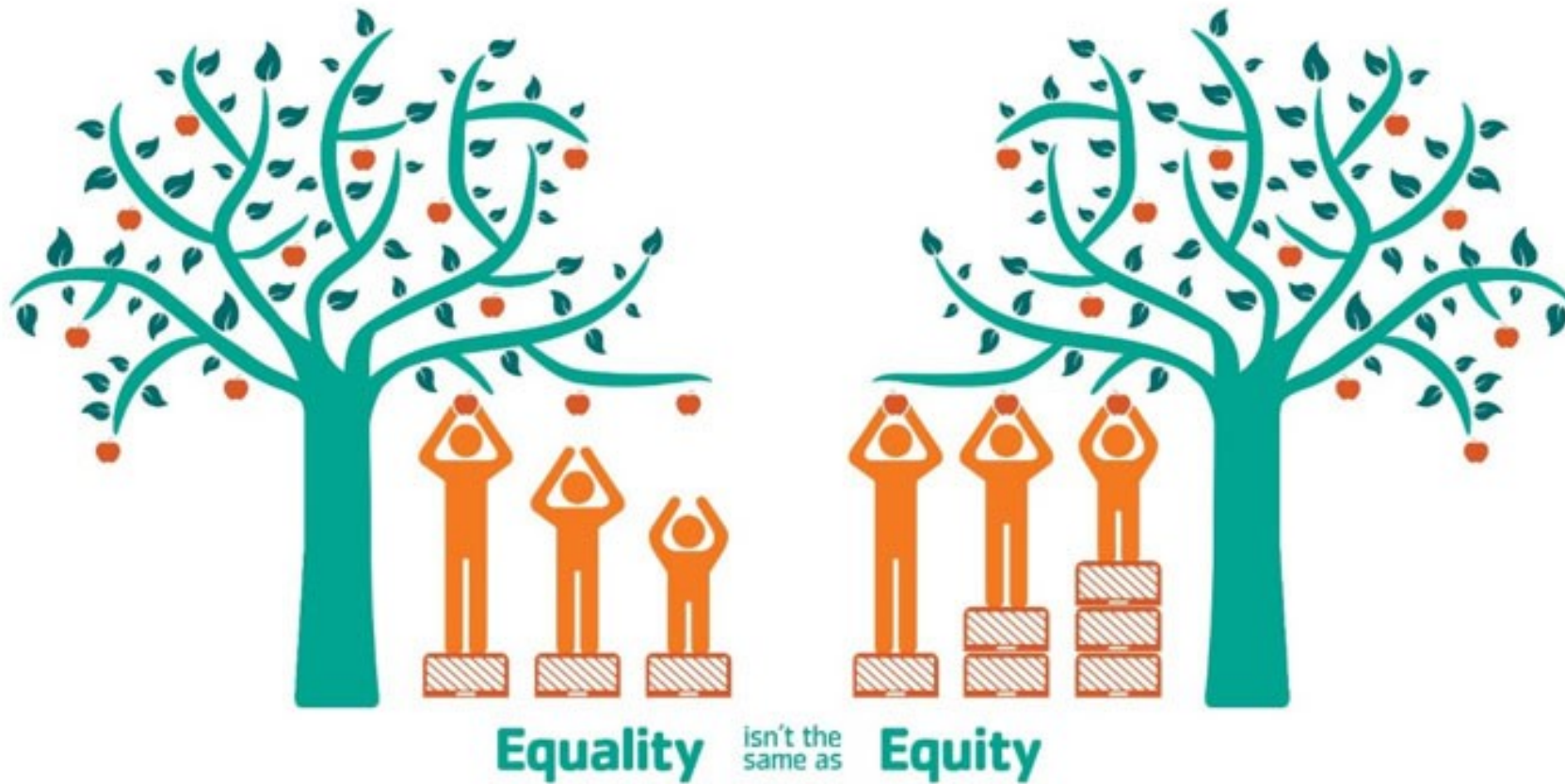
=> Miten määrittelemme pedagogiikkaa?

**VARHAISKASVATUS-
SUUNNITELMAN PERUSTEET
2018**

2.6 Pedagogisesti painottunut kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa pedagogiikka perustuu määriteltyyn arvope-
rustaan, käsitykseen lapsesta, lapsuudesta sekä oppimisesta. Pedagogiikalla tarkoitetaan
monitieteiseen, erityisesti kasvatus- ja varhaiskasvatustieteelliseen tietoon perustuvaa, am-
matillisesti johdettua ja ammattihenkilöstön toteuttamaa suunnitelmallista ja tavoitteellista
toimintaa lasten hyvinvoinnin ja oppimisen toteutumiseksi. Se näkyy varhaiskasvatuksen
toimintakulttuurissa, oppimisympäristöissä sekä kasvatuksen, opetuksen ja hoidon koko-
naisuudessa. Pedagogiikan painottuminen varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa edellyttää
pedagogista asiantuntemusta⁶² sekä sitä, että henkilöstöllä on yhteinen ymmärrys siitä, mi-
ten lasten oppimista ja hyvinvointia voidaan parhaalla tavalla edistää.

Muutus pedagoogikas...



=> Erinevate laste erinevad vajadused

Muutos aikuisen roolissa....



...oppiva yhteisö.

Muutos toimintakulttuurissa:

Osallisuutta edistävä toimintakulttuuri?

1. Vuorovaikutus: aikuinen-lapsi & lapsi-lapsi
2. Oppimisympäristö: aikuisten ja lasten yhdessä rakentama
3. Toiminnan sisältö: lasten toiveet, tarpeet



Mitä osallisuus on?

”Osallisuus ymmärretään...

...yhteisöllisenä vertaiskulttuurina, jossa yksilö tuntee yhteisöön kuulumista,

...ja jossa hän saa osallistua omien kykyjensä ja halujensa mukaan,

...jossa häntä kuullaan ja hänen vaikutusmahdollisuuksiaan tuetaan,

...ja jossa hän on mukana luomassa toimintakäytäntöjä ja oppimisen polkuja.”

Talo lapsia varten

Lapsen osallisuus pääkaupunkiseudun päiväkodeissa

Elina Stenvall ja Ullamaija Seppälä



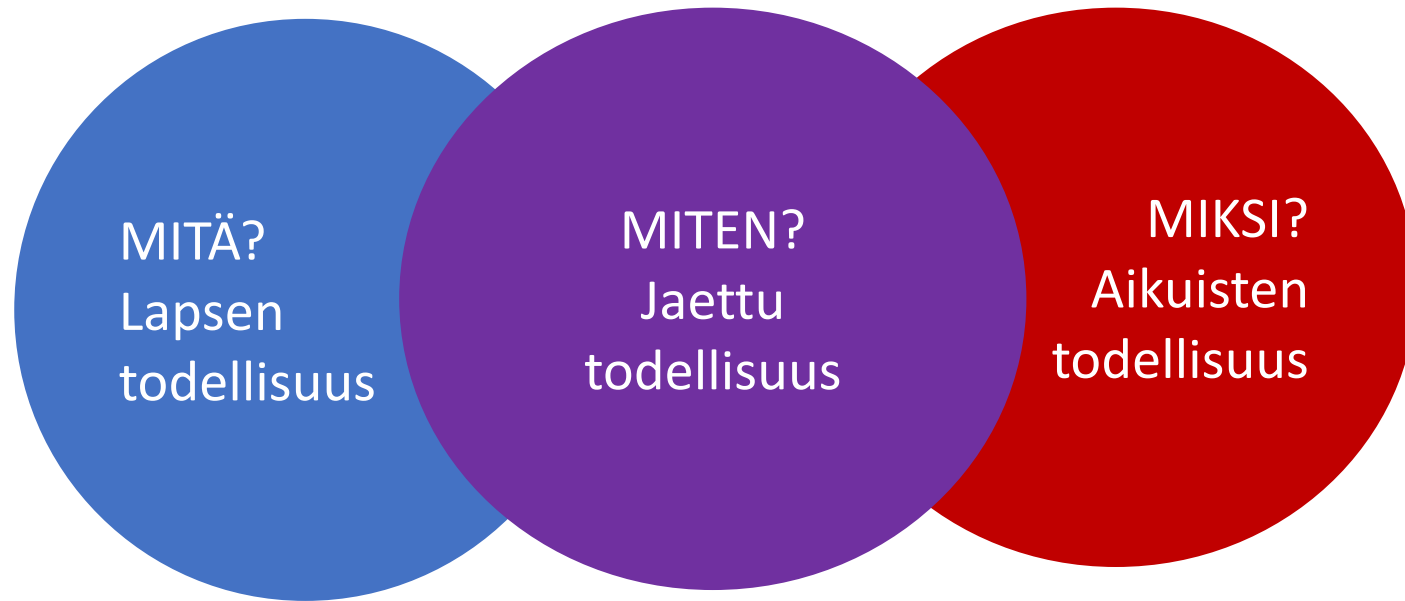
Mitä osallisuus ei ole?

- Ei yksittäisten lasten toiveiden täyttämistä
- Ei aikuisen vastuusta luopumista
- Ei paluuta vapaaseen kasvatukseen
- Yksittäisiä menetelmiä ja työtapoja
- Yksittäisiä valintoja silloin tällöin

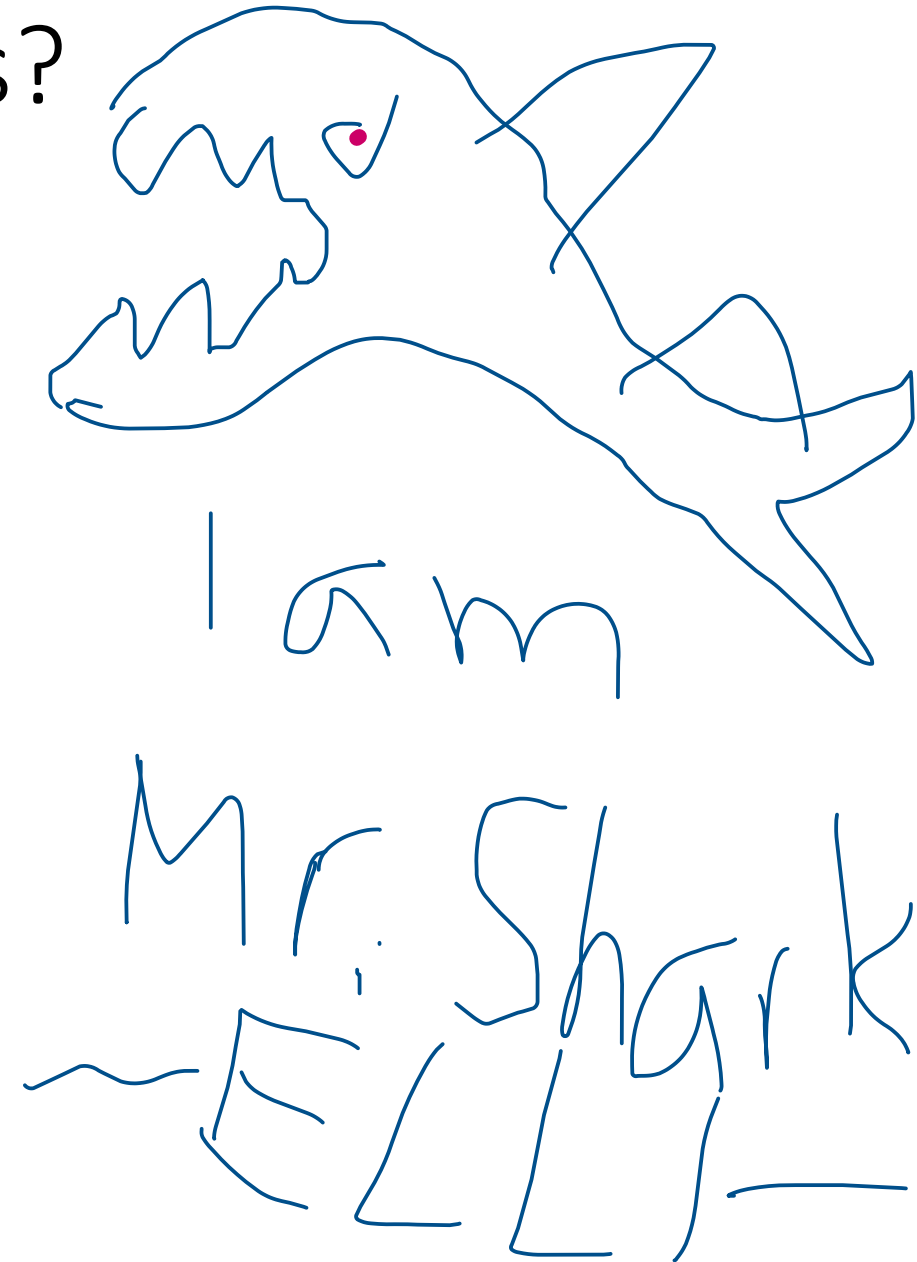


Entä
muuta?

Osalemine igapäevases praktikas?



Mukaillen: Kataja, E. 2018



Osalemine praktikas?

Rentola: "Pää tyynyyn" -toimintamallista eteenpäin

Siellä välillä hierotaan, sitten kun siellä saa lukea omia kirjoja vähän aikaa, sitten saa tuoda rentolakaverin.

Rentolassa näyttää puolivaloisalta. Kun siellä on ne jouluvalot, ne tuo valoa. On hyvä että siellä on ainakin vähän valoa.

Kivaa, koska siellä tehdään kaikenlaisia rentoutuksia, metsärentoutuksia ja ehkä tehään toisesta ruokaa, vähän niin ku semmonen hotdog.

Kivaa kun siellä luetaan. Kivaa kun siellä on satuhieronta. Kivaa kun sinne saa ottaa kirjoja mukaan.

Siellä on kivaa, kun siellä saa levätä. Mutta ei tarvi nukkua.

Hauskaa. Siellä on usein hieronta. Koska siinä voi hyvin rentoutua.

Siks mä pystyn rentoutuun siellä kun siellä luetaan kirjoja ja hierotaan.



Laste kuulamise tähendus

Aikuisille...

... teadmist lastest ja iseendast.

... uusi viisid näha enne tuttu (pedagoogilise arutluse algatamine, tegevuse hindamine).

Lapselle...

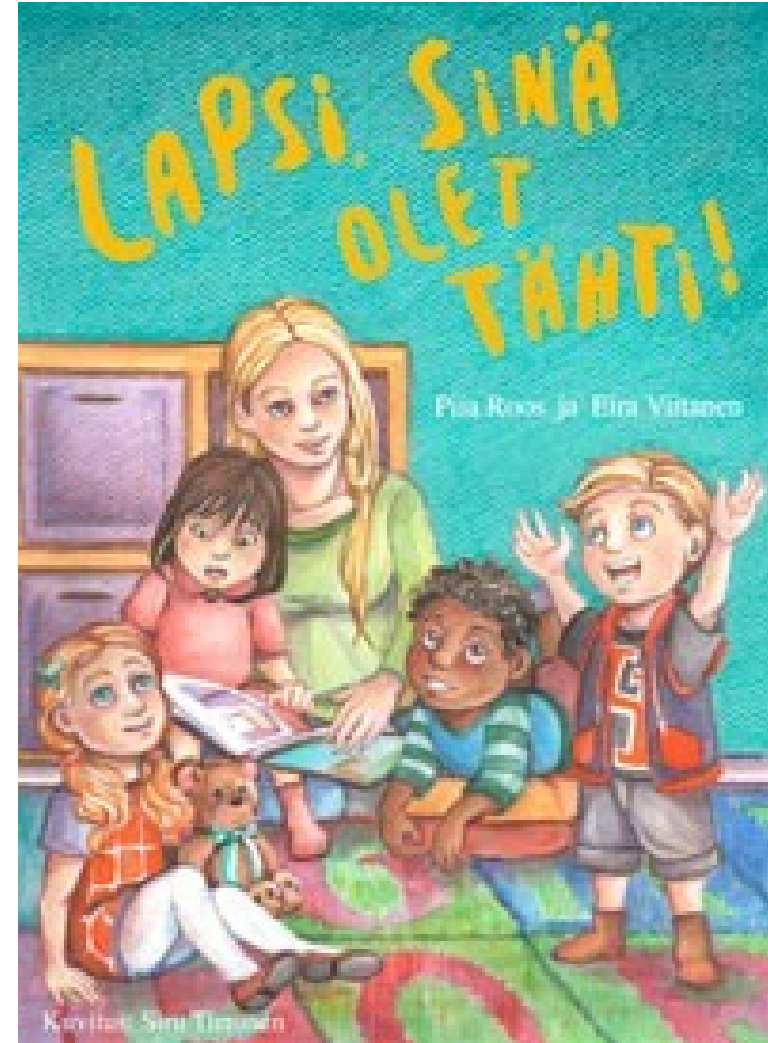
... mind kuulata ja hinnatakse, olen oluline.

... soov mõjutada, olla aktiivne.

Lapsele räähgitakse elulistest asjadest?

Laste mõtteid arvestav ja nende ideid toetav
pedagoogika:

”Lasten kerronta on paljon muutakin kuin puhuttua ja aikuisella tulee olla herkkyyttä kuulla ääneen sanotun ohella myös muulla tavoin viestitty. Lapsen kertomus olla voi olla piirretty, näytelty, leikitty tai eleillä, ilmeillä ja äänenpainoilla ilmaistu, joten usein lapsen kuuleminen tarkoittaa havainnointia.”



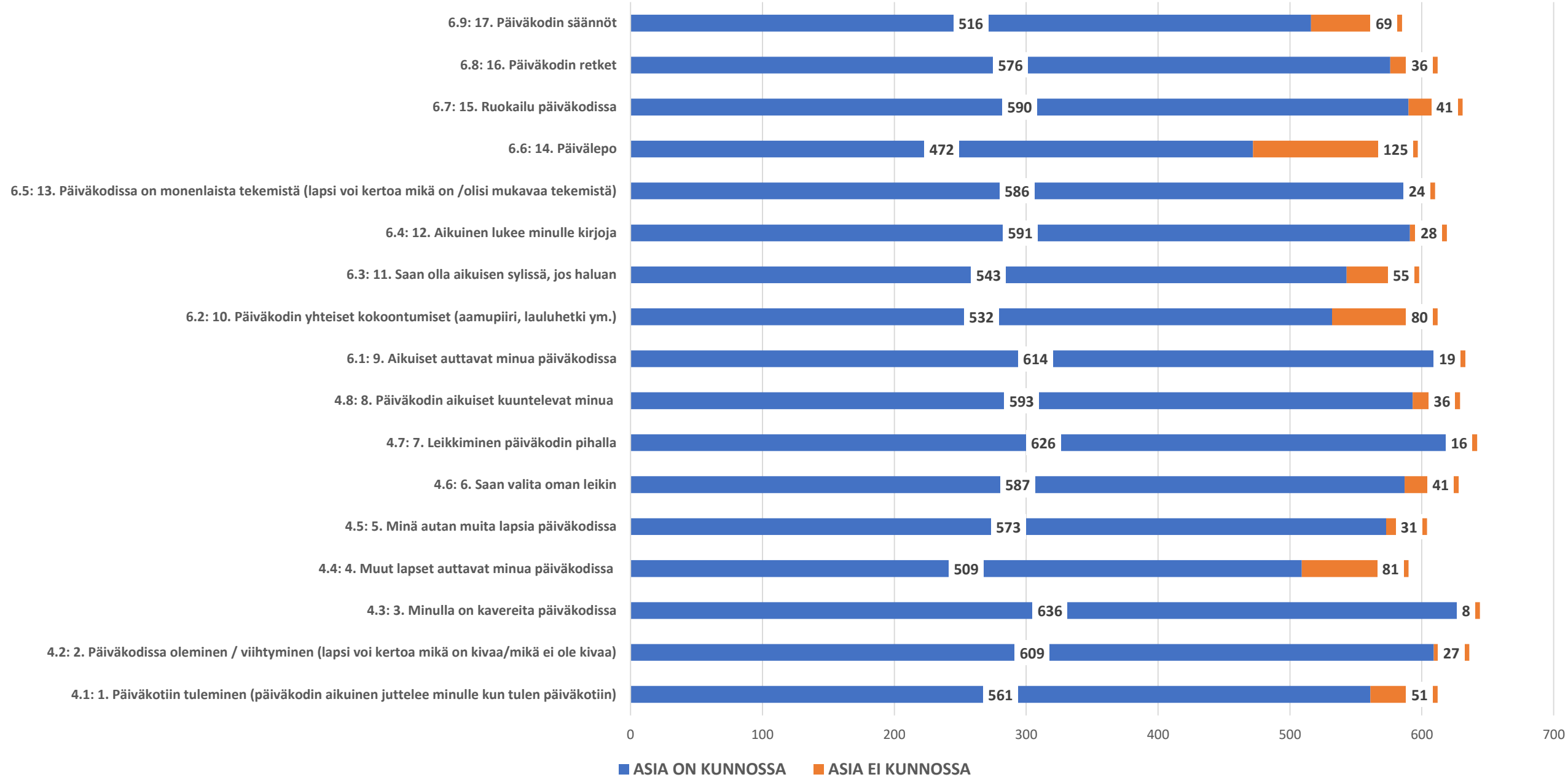
arviD -kysymykset lapsille

1. Päiväkotiin tuleminen (päiväkodin aikuinen juttelee minulle kun tulen päiväkotiin)
2. Päiväkodissa oleminen / viihtyminen (lapsi voi kertoa mikä on kivaa/mikä ei ole kivaa)
3. Minulla on kavereita päiväkodissa
4. Muut lapset auttavat minua päiväkodissa
5. Minä autan muita lapsia päiväkodissa
6. Saan valita oman leikin
7. Leikkiminen päiväkodin pihalla
8. Päiväkodin aikuiset kuuntelevat minua
9. Aikuiset auttavat minua päiväkodissa
10. Päiväkodin yhteiset kokoontumiset (aamupiiri, lauluhetki ym.)
11. Saan olla aikuisen sylissä, jos haluan
12. Aikuinen lukee minulle kirjoja
13. Päiväkodissa on monenlaista tekemistä (lapsi voi kertoa mikä on/olisi mukavaa tekemistä)
14. Päivälepo
15. Ruokailu päiväkodissa
16. Päiväkodin retket
17. Päiväkodin säännöt

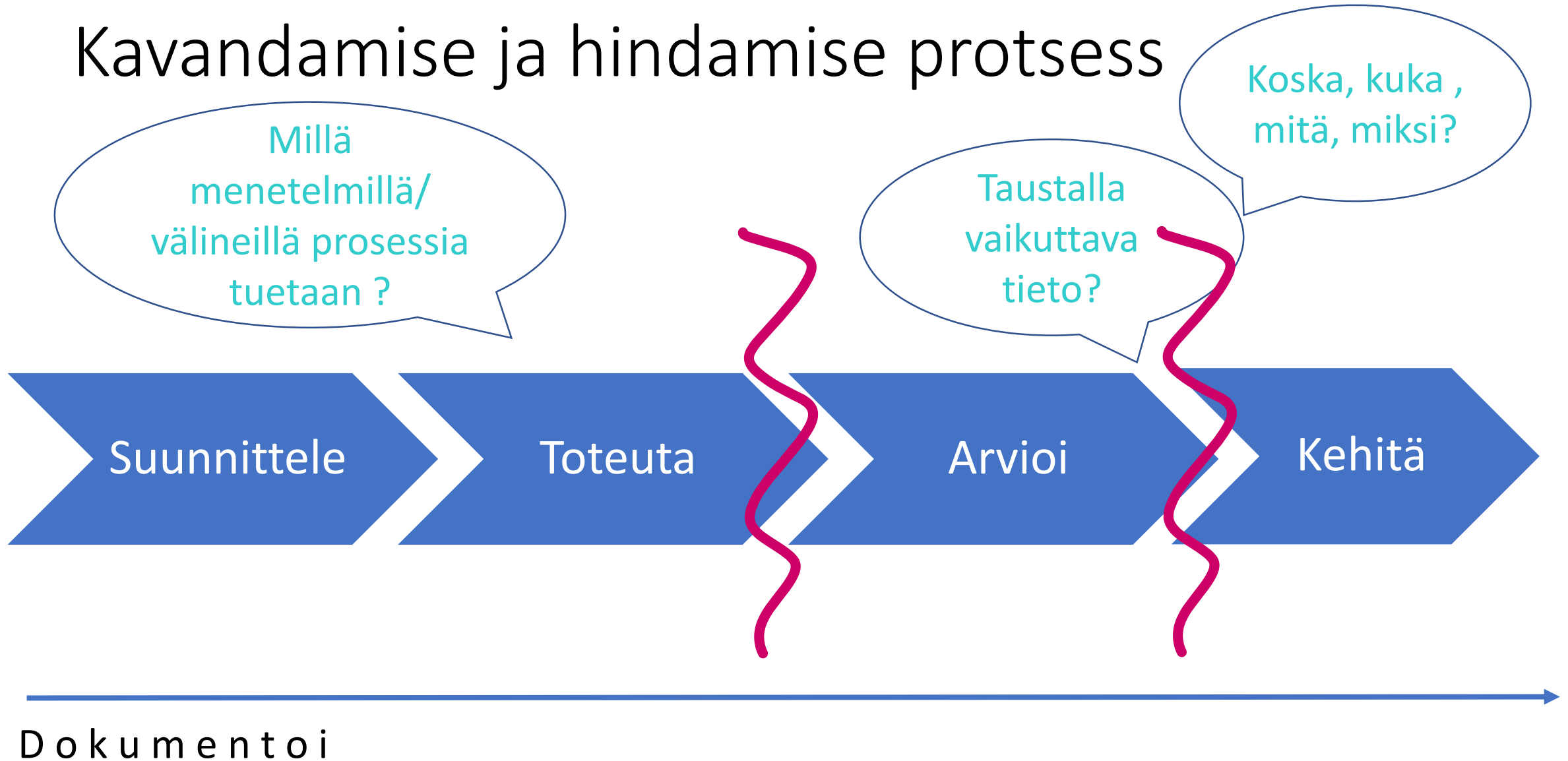
Asteikko

- asia kunnossa
- asia ei kunnossa
- ei mielipidettä

Lasten kysely (ei mielipidettä vastaukset poistettu)



Kavandamise ja hindamise protsess



Kokkuvõte

Mikä on lapselle merkityksellistä?

Mitä ovat lapsen vaikuttamisen mahdollisuudet?

Kysytään lapsilta!

Ihmetellään yhdessä!

A photograph of a forest floor. A dirt path leads from the bottom center towards the background. On the right side, a large, dark tree trunk is visible. The ground is covered with green moss and fallen leaves. The text "Osalemise tee" is overlaid in the center.

Osalemise tee

Aitäh! KIITOS!



www.piiaroos.fi